

ΟΥΡΟΛΟΙΜΩΞΕΙΣ

Dr. Παναγιώτης Παπαλάμπρος

MD, BMS, DFFP, BSCCP, CCST

Μαιευτήρας Χειρουργός Γυναικολόγος

Γενικά

Το καλοκαίρι έρχεται και όλοι περιμένουμε να βρούμε λίγο χρόνο για να ξεκουραστούμε και να "ξεσκάσουμε". Προσπαθούμε να αλλάξουμε την ρουτίνα της καθημερινότητας μας, που γίνεται όλο και πιο δύσκολη, να αισθανθούμε πιο ελεύθεροι να γίνουμε πιο ανοικτοί με τους άλλους. Η ερωτική συμπεριφορά των περισσότερων αλλάζει είτε γιατί έχουν περισσότερο χρόνο να χαρούν το σύντροφο τους, είτε γιατί θα προσπαθήσουν να βρουν νέο σύντροφο. Όλα αυτά από ψυχολογικής άποψης είναι υπέροχα, γιατί μας δίνουν την δυνατότητα να "ισορροπήσουμε", να ξαναβρούμε τους εαυτούς μας, ίσως να κάνουμε και μια νέα αρχή που πάντα θέλαμε.

Από ιατρικής όμως άποψης τα πράγματα είναι λίγο διαφορετικά. Ελλοχεύουν διάφοροι κίνδυνοι με σημαντικότερο τον κίνδυνο των λοιμώξεων. Όλοι πχ. θα πρέπει να έχουμε στο νου μας τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα τα οποία μπορούν να καταστρέψουν το μεγαλύτερο ειδύλλιο σε χρόνο ρεκόρ!!!

Σε αυτό το άρθρο θα προσπαθήσουμε να αναπτύξουμε το θέμα των ουρολοιμώξεων αφού έχει παρατηρηθεί ότι οι πχ. κυστίτιδες στις γυναίκες αυξάνονται μετά από σεξουαλική επαφή, στην εμμηνόπαυση, στην εγκυμοσύνη, κα. Εάν δεν θεραπευτούν μπορούν να βλάψουν μέχρι και τους νεφρούς με μεγάλες συνέπειες για την υγεία μας. Λόγω της ειδικότητας μου αλλά και της μεγάλης συχνότητας ειδικά των κυστίτιδων στις γυναίκες, θα δώσω μεγαλύτερο βάρος στις λοιμώξεις αυτές που αφορούν τις γυναίκες κυρίως αλλά και τους άνδρες αλλά καθόλου τους πολύ ηλικιωμένους ή τα παιδιά.

Τι είναι λοιπόν οι ουρολοιμώξεις;

Ουρολοιμώξεις είναι όπως το λέει και η λέξη, λοιμώξεις του ουροποιητικού συστήματος.

Το ουροποιητικό σύστημα αποτελείται από τα νεφρά, τους ουρητήρες, την ουροδόχο κύστη και την ουρήθρα. Στο ουροποιητικό σύστημα δημιουργούνται τα ούρα (στα νεφρά), μεταφέρονται με τους ουρητήρες στην ουροδόχο κύστη και αποθηκεύονται εκεί για λίγο. Τέλος, με την σύσπαση της ουροδόχου κύστεως, μεταφέρονται έξω από το ανθρώπινο σώμα δια μέσου της ουρήθρας. **(εικόνα ανατομίας)**

Θα μπορούσαμε να χωρίσουμε το ουροποιητικό σύστημα σε **ανώτερο** που περιλαμβάνει νεφρούς και ουρητήρες και σε **κατώτερο** που περιλαμβάνει ουρήθρα και ουροδόχο κύστη.

Το ουροποιητικό σύστημα, όπως και κάθε σύστημα στο σώμα μας, μπορεί να προσβληθεί από διάφορα μικρόβια δημιουργώντας διαφορετικά συμπτώματα ανάλογα με το όργανο που προσβάλλεται.

Τα μικρόβια εισέρχονται από την ουρήθρα και "ανεβαίνουν" προς τα πάνω προσπαθώντας να φθάσουν τους νεφρούς. Έτσι λοιπόν, πρώτα θα εγκατασταθούν στην ουρήθρα, μετά στην ουροδόχο κύστη, και τέλος, δια μέσου των ουρητήρων στους νεφρούς.

Οι περισσότερες λοιμώξεις του ουροποιητικού στις γυναίκες έχουν να κάνουν με λοιμώξεις της ουροδόχου κύστεως και λέγονται **κυστίτιδες**. Είναι πιο συχνές στις γυναίκες από ότι στους άνδρες λόγω του ότι οι γυναίκες έχουν μικρότερη σε μήκος ουρήθρα με αποτέλεσμα τα μικρόβια να μολύνουν γρήγορα την ουροδόχο κύστη. Τα πιο συνήθη μικρόβια υπεύθυνα για τις κυστίτιδες είναι, το κολοβακτηρίδιο ή *Escherichia coli*, ο εντερόκοκκος κα. Αυτά είναι μικρόβια που το "φυσικό τους σπίτι" είναι το έντερο και τα κόπρανα αλλά που αν εισέλθουν σε άλλα όργανα όπως αυτά του ουροποιητικού συστήματος, προκαλούν λοιμώξεις.

Οι κυστίτιδες συνήθως δίνουν αμέσως **συμπτώματα** όπως είναι

1. Συχνουρία, δηλαδή πηγαίνουν πολύ συχνά για να ουρήσουν αλλά βγάζουν μικρή ποσότητα ούρων.
2. Δυσουρία, δηλαδή έχουν πόνο ή τσούξιμο κατά την ούρηση.
3. Τα ούρα είναι δύσοσμα, θολά.
4. Τα ούρα είναι κάποιες φορές κόκκινα (εάν υπάρχει αίμα σε αυτά)
5. Πολλές φορές υπάρχει πόνος χαμηλά στην κοιλιά, εκεί δηλαδή που βρίσκεται η ουροδόχος κύστη.

Εάν λοιπόν μια γυναίκα εμφανίσει ένα ή περισσότερα από τα παραπάνω συμπτώματα, πρέπει να εξετασθεί από τον ιατρό της και να δώσει ούρα για εξέταση, προκειμένου να βρεθεί πιο μικρόβιο είναι υπεύθυνο για τα συμπτώματα και πια αντιβιοτικά είναι δραστικά εναντίον του. Εάν η λοίμωξη θεραπευτεί σωστά τότε τα συμπτώματα παύουν ήδη από τις πρώτες ημέρες της θεραπείας. Πρέπει η θεραπεία να γίνεται για όσες ημέρες ο ιατρός σας έχει συστήσει και όχι για λιγότερες διότι μπορεί το μικρόβιο να επιζήσει και τότε γίνεται ανθεκτικό στην αντιβίωση που παίρνετε.

Εδώ είναι καλό να υπενθυμίσουμε ότι ο ιατρός σας είναι υπεύθυνος για την αντιβίωση που θα πάρετε και κανείς άλλος, διότι με την αλόγιστη χρήση των αντιβιοτικών τις τελευταίες δεκαετίες, είμαστε η πρώτη χώρα στην Ευρώπη με τα περισσότερα ανθεκτικά στελέχη στις αντιβιώσεις. Αυτό σημαίνει ότι για απλές λοιμώξεις που σε άλλες χώρες θεραπεύονται με απλά αντιβιοτικά, εμείς θα χρειαστούμε πολύ ισχυρά, τελευταίας γενιάς αντιβιοτικά, με αποτέλεσμα στο τέλος να μην μας πιάνει τίποτα.

Προδιαθεσικοί παράγοντες είναι

- 1) Ο σακχαρώδης διαβήτης.
- 2) Οτιδήποτε προκαλεί στάση ούρων όπως είναι η εγκυμοσύνη, οι πέτρες και επιπλέον στους άνδρες ο διογκωμένος προστάτης.
- 3) Η σεξουαλική επαφή.

- 4) Η εμμηνόπαυση (διότι λόγω της έλλειψης των οιστρογόνων το κατώτερο ουροποιητικό "λεπταίνει" και γίνεται ευάλωτο στις λοιμώξεις).

Συνήθως οι κυστίτιδες θεραπεύονται εύκολα και δεν δημιουργούν κάποια επιπλοκή. Εάν όμως δεν θεραπευτούν, τότε τα μικρόβια θα ακολουθήσουν την πορεία προς νεφρούς, τους οπτικούς και θα μολύνουν με αποτέλεσμα να δημιουργήσουν αυτό που ονομάζουμε πυελονεφρίτιδα και η οποία έχει συνήθως πιο θορυβώδη συμπτώματα από τις κυστίτιδες, είναι πιο σοβαρή και μπορεί να προκαλέσει μόνιμη βλάβη στους νεφρούς.

Τι είναι πυελονεφρίτιδα;

Η **πυελονεφρίτιδα** είναι η λοίμωξη του ανώτερου ουροποιητικού συστήματος που αν και αναφέρεται στο ανώτερο ουροποιητικό σύστημα δηλαδή τους ουρητήρες και τους νεφρούς, ουσιαστικά αφορά την είσοδο μικροβίων στο νεφρικό παρέγχυμα. Τα μικρόβια θα "ανεβούν" στους νεφρούς από το κατώτερο ουροποιητικό σύστημα είτε θα φθάσουν εκεί με το αίμα. Είναι σοβαρότατη λοίμωξη που μπορεί αν δεν θεραπευτεί, να οδηγήσει σε δημιουργία ουλών στα νεφρά και σε κάποιες σοβαρές περιπτώσεις ακόμα και στο θάνατο. Είναι λοιπόν σημαντικό η διάγνωση και θεραπεία να γίνουν το δυνατόν συντομότερα.

Τα συμπτώματα είναι:

- 1) Υψηλός πυρετός που φθάνει το 39.5°C - 40°C, χωρίς όμως να είναι πάντα παρών.
- 2) Πόνος ψηλά στη μέση κάτω από τις πλευρές. Μπορεί να είναι από ήπιος μέχρι πολύ έντονος.
- 3) Κατά την εξέταση της παραπάνω περιοχής του νεφρού που πάσχει, δημιουργείται πολύ έντονος πόνος στην ψηλάφηση ή την ήπια επίκρουση.
- 4) Συνήθως υπάρχουν ναυτίες και εμετοί ήπιοι ή έντονοι.
- 5) Αιματουρία η οποία αφορά συνήθως τις γυναίκες

Εδώ είναι σκόπιμο να αναφέρω ότι τα παραπάνω συμπτώματα αφορούν ενήλικες και όχι τους πολύ ηλικιωμένους ασθενείς ή τα παιδιά ειδικά αυτά που είναι μικρότερα των 2 ετών.

Τη διάγνωση θα βάλει ο ιατρός σας με βάση τα συμπτώματα σας, την κλινική εξέταση και κάποιες εξετάσεις όπως είναι η γενική ούρων και η καλλιέργεια ούρων και το τεστ ευαισθησίας. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να χρειαστεί να υποβληθείτε δε υπερηχογράφημα του ουροποιητικού συστήματος, σε ενδοφλέβια ουρογραφία με ή χωρίς αξονική ή μαγνητική τομογραφία, κα.

Θεραπεία

Η θεραπεία επιτυγχάνεται με την χορήγηση του σωστού αντιβιοτικού, σύμφωνα με την ουρο-καλλιέργεια και το τεστ ευαισθησίας συνήθως χωρίς κανένα πρόβλημα.

Αν όμως υπήρξαν επιπλοκές, ή καθυστέρησε η θεραπεία ή η λοίμωξη ήρθε στους νεφρούς δια μέσου του αίματος τότε ο – η ασθενής πρέπει να νοσηλευτεί και η θεραπεία να γίνει στο νοσοκομείο. Σε λίγες περιπτώσεις θα

χρειαστεί ο ασθενής να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση όπως πχ. στην περίπτωση της δημιουργίας αποστήματος και σε ελάχιστες δε περιπτώσεις θα πρέπει να υποβληθεί σε νεφρεκτομή.

Τι είναι οι επαναλαμβανόμενες ουρολοιμώξεις;

Εάν θέλαμε να δώσουμε ορισμό για τις επαναλαμβανόμενες ουρολοιμώξεις θα λέγαμε ότι είναι αυτές που εμφανίζονται τρεις ή περισσότερες φορές τον χρόνο ή δύο τουλάχιστον φορές σε διάστημα έξι μηνών. Ταλαιπωρούν ένα αρκετά μεγάλο αριθμό, συνήθως, νέων γυναικών.

Έχουν χρησιμοποιηθεί διάφορα θεραπευτικά σχήματα όπως η συνεχής χρήση αντιβίωσης για ένα έτος με καλά αποτελέσματα αλλά δυστυχώς όχι σε όλες τις ασθενείς. Επίσης έχει δοθεί θεραπεία μετά από κάθε σεξουαλική επαφή με καλά αποτελέσματα. Τώρα τελευταία δοκιμάστηκαν κάποια φυτικά προϊόντα όπως αυτά από **Cranberry** με καλά αποτελέσματα αν και ακόμα δεν υπάρχουν πιστοποιημένα θεραπευτικά πρωτόκολλα στο χρόνο λήψης τους, την ποσότητα, κα.

Σκοπός αυτού του άρθρου δεν είναι να κάνει ιατρό κάποιον που δεν είναι ιατρός αλλά να ενημερώσει και να προβληματίσει τον αναγνώστη – αναγνώστρια ότι μια λοίμωξη του ουροποιητικού όσο απλή και να είναι μπορεί να δημιουργήσει μεγάλο πρόβλημα εάν δεν διαγνωστεί και θεραπευθεί σωστά και άμεσα.